

Het aanbod dat tot stand komt op basis van maatschappelijk aanbesteden vraagt om een waardering of weging. Hoe waardeer je een bod? Welke aspecten weeg je mee? En welke niet? Het Instituut voor Publieke Waarden (www.publiekewaarden.nl) heeft een instrument ontwikkeld om maatschappelijke initiatieven te waarderen. Een instrument dat goed bruikbaar is om een maatschappelijk bod te waarderen.

Korte samenvatting van de waardendriehoek van het Instituut voor Publieke Waarden

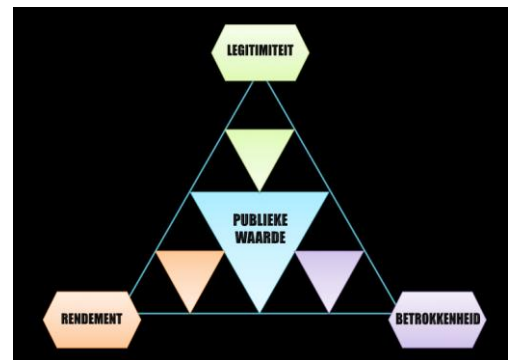
Ontleend aan: <http://www.publiekewaarden.nl/home/home-rechtsboven.aspx>

Boukje Keijzer & Mark Waaijberg

Actoren in het publieke domein en hun kernwaarden

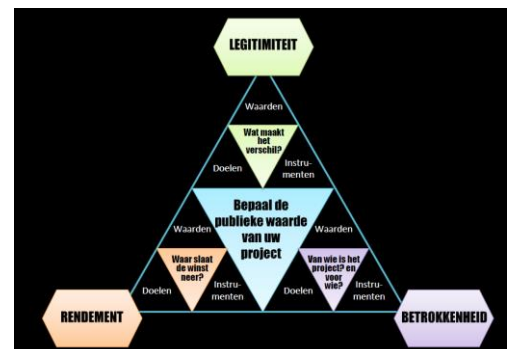
Voordat je de vraag kunt beantwoorden hoe je waarden toekent, moet je de vraag beantwoorden welke waarden je hanteert. Of, anders geformuleerd: in welke waarden druk je je initiatief uit? Het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) is op zoek gegaan naar de kernwaarden van de drie belangrijkste actoren in het publieke domein:

1. Markt = Rendement: efficiency, effectiviteit, doelmatigheid
2. Overheid = Legitimiteit: rechtsstaat, grondwet, rechtmatigheid
3. Samenleving = Betrokkenheid: solidariteit, engagement, eigenaarschap

Die driehoek is niet willekeurig gekozen. De driehoek geeft de onderlinge afhankelijkheid van de waarden aan en die zijn idealiter in balans. Zo functioneert de driehoek als waarderingskader:

- Maatschappelijke initiatieven zijn vooral legitiem als ze *verschil* maken. Initiatieven die te veel aansluiten bij bestaand beleid zullen het bestaande kopiëren.
- Initiatiefnemers zijn niet alleen vrijwillig *betrokken*, ze zijn ook eigenaar. Ze eigenen zich een publiek probleem toe. Het is de vraag wie zich waarom nog meer eigenaar mag of moet noemen.
- Maatschappelijk rendement voor de één betekent omzet verlies voor de ander. Helaas zit dus niet iedereen op een initiatief te wachten dat geld bespaard. Het is daarom belangrijk om uit te werken *waar de winst neerslaat*.

Het instrument geeft per kernwaarde drie vragen die aan de orde kunnen komen:

- Waarom doen we wat we doen (wat is de waarde)?
- Wat willen we precies bereiken (wat zijn de doelen)?
- Hoe gaan we dat dan doen (welke instrumenten zetten we in)?

Het beantwoorden van deze vragen helpt bij het beantwoorden van de vraag of en hoe een initiatief past binnen gemeentelijk beleid en alle instrumenten die de gemeente al inzet. Het IPW heeft in het model praktische vragen gekoppeld aan de kernwaarden. Vragen die iedereen over zijn of haar eigen initiatief kan beantwoorden. Maar het zijn ook vragen die de gemeente kan stellen over initiatieven die ze zou willen waarderen. Het beantwoorden van de vragen in de navolgende drie figuren is een hulpmiddel bij het bepalen bij de maatschappelijke waarde van een initiatief.

